

Det teologiske menighetsfakultet

- Avsender: Det teologiske menighetsfakultet
- Høringsinstans: Forsknings- og undervisningsinstitusjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF gir sin støtte til en felles lov for tros- og livssynssamfunn som er utformet med et eget kapittel om Den norske kirke. På denne måten ivaretas en balanse mellom hensynet til likebehandlingen av tros- og livssynssamfunn og hensynet til Den norske kirkes særlige rolle. En felles lov vil innebære en forenkling, og vil tydeliggjøre områder hvor alle tros- og livssynssamfunn reguleres gjennom felles bestemmelser. Samtidig er det behov for et eget kapittel som tydeliggjør de lovmessige konsekvenser av Den norske kirkes stilling som folkekirke i henhold til tradisjonen og dens rolle i samfunnet etter Grunnlovens § 16.

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter den foreslåtte formålsformuleringen. Høringsnotatet fremhever viktige argumenter for statens rolle som tilrettelegger for en aktiv støttende tros- og livssynspolitikk, slik dette også er understreket hos Ståldsettutvalget NOU 2013:1 Det livssynsåpne samfunn. I den nordiske samfunnsmodellen er det tradisjoner for at fellesskapet finansierer institusjoner og miljø

man mener tilfører vesentlige fellesgoder, og som er viktige for utvikling av samhold, verdier og velferd. Vi vil i den sammenheng også vise til NOU 2013:4 Kulturutredningen med dens betoning av et rikt og variert kulturliv som også omfatter kirkens, religionenes og livssynssamfunnenes betydning i det å utvikle samlende og delte referanserammer innenfor et nasjonalt fellesskap. I forlengelsen av dette vil vi kommentere noen mer overordnede problemstillinger som får betydning ut over de konkrete lovforslagene, men som blant annet berører vår rolle som akademisk utdanningsinstitusjon med kompetanse i skjæringsfeltet mellom teologi, religion og samfunn: I livssynspolitikken vil likebehandlingsprinsippet ofte måtte balanseres mot et samfunns preferanse for bestemte verdier og tradisjoner (jf. henvisningen til «den kristne og humanistiske arv» i GrL § 2). Denne avveiningen ligger under i utforming av de juridiske og økonomiske ordningene i loven, men også når det er snakk om hvilke tradisjoner, verdiuttrykk og aktører som skal tildeles en rolle i offentlige sammenhenger. Det blir tydelig når staten på ulike måter avgjør hvordan den skal holde seg med kirkelige eller andre offentlige høytidsdager, eller når det offentlige vurderer hvordan man vil eller ikke vil knytte til seg kirkelige eller andre religiøse aktører ved krisesituasjoner, med oppgaver innenfor institusjoner som forsvar, sykehus, skole, rikskringkasting, etc. Likebehandlingsprinsippet er viktig og er særlig egnet til å regulere forholdet mellom de ulike religioner, ikke minst der hvor det er behov for å sette grenser for en majoritetsreligions dominans i samfunnet. Samtidig hører det med at en ensidig betoning av dette prinsippet også kan ha noen uheldige sider. Likebehandlingsprinsippet rommer et fortolkningsperspektiv på religionene hvor behovet for å regulere forholdet mellom ulike parter naturlig nok står i forgrunnen, og hvor partene først og fremst identifiseres ved sin tilhørighet til kategorien religion eller livssyn.

Under denne synsvinkelen representerer alle religionene et problemfelt som prinsipielt stiller dem i et annet lys enn tilfellet er for kulturuttrykk, tradisjonsmateriale, verdibegrunnelser, fagkompetanse, etc. fra en ikke-religiøs kontekst. Dette kan føre til en type implisitt diskriminering av religiøse sett opp mot ikke-religiøse tradisjoner i samfunnet; for det første ved at det ut fra likebehandlingsprinsippet alltid vil fremstå som mer problematisk for det offentlige å knytte an til religiøse enn til ikke-religiøse tradisjoner eller aktører (f.eks. hva slags fortellingstekster, sangmateriale eller aktører man kan trekke inn ved en offentlig minnemarkering). Når et samfunn skal anvende og videreutvikle sine kulturelle ressurser vil det dermed implisitt kunne avskjæres fra religiøse sider ved dets historie og tradisjon. Videre vil man ut fra dette perspektivet lett kunne komme i en situasjon hvor fagkompetanse utviklet i en religiøs kontekst ikke kan tildeles oppgaver eller bli vurdert i samfunnet på lik linje med fagkompetanse fra en ikke-religiøs kontekst. Aktører med akademisk kirkelig eller religiøs kompetanse må naturligvis alltid være seg bevisst de avgrensninger som må foretas mellom faglighet utøvd i en spesifikt konfesjonell eller religiøs kontekst, og den som utøves i en allmenn, pluralistisk kontekst. Imidlertid mener vi respekten for mangfold og ulikhet i livssynsspørsmål bør være sentralt for profesjonsutøvelse i en rekke sammenhenger, uavhengig av yrkesutøverens religiøse eller ikke-religiøse utgangspunkt. Med dette som utgangspunkt vil vi peke på de uheldige konsekvensene om likebehandlingsprinsippet blir anvendt på en måte som gjør at tradisjoner, kompetanse og aktører fra en religiøs kontekst avgrenses fra å bidra til fellesskapet med impulser kan være vesentlig for utvikling av samhold, verdier og velferd. Som institusjon med spisskompetanse i skjæringsfeltet teologi, religion og samfunn, vil MF understreke betydningen av et livssynsåpent samfunn som også gir rom for kompetansen fra medarbeidere med høyere akademisk utdanning fra

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>MF støtter definisjonen gitt funksjonen i denne sammenhengen er å identifisere de samfunn som oppfyller vilkårene for understøttelse i rammen av loven. Definisjonen kan imidlertid anses for å være for avgrensende dersom formålet er å beskrive de sider ved tros- og livssynssamfunnenes virksomhet som gir grunnlag for støtte. I så fall kunne viktige sider ved Den norske kirkes og andre samfunns virksomhet med hensyn til kultur, diakoni, ritualer, veiledning, kriseberedskap etc. falle utenfor synsvinkelen.</i>

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og [§§ 2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>MF støtter forslaget om at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke blir opphevet. MF mener imidlertid at alderskravet for å telle som tilskuddsberettiget medlem på 15 år ikke i tilstrekkelig grad verdsetter barns religiøse tro og tilhørighet. Selv om alderskravet i loven vil ha en økonomisk begrunnelse, mener vi at det på en uheldig måte kan underbygge en innstilling i samfunnet generelt om at religiøs tilhørighet og påvirkning overfor barn er mindre legitim enn ikke-religiøs påvirkning i livssynsspørsmål.</i>

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF mener antallskravet på 500 medlemmer er satt for høyt. Det vil ikke bare ramme små tros- og livssynssamfunn, men også langt større og til dels landsdekkende kirker som ut fra et kongregasjonalistisk kirkesyn er organisert som mange lokale enkeltkirker og ikke som én kirke. Mange av disse vil ha lokale menigheter også under 100 medlemmer. Pinsebevegelsen i Norge er et eksempel på et kirkesamfunn som opplagt fortjener offentlig tilskudd ut fra kriteriene om «størrelse, livskraft og stabilitet», men som vil bli urimelig hardt rammet med dette lovforslaget. Dette vil skje selv om muligheten for en administrativ overbygning for å oppfylle antallskravet teoretisk sett kan være til stede. MF vil på dette grunnlag gå inn for et langt lavere antallskrav og vil primært foreslå 50 som egnet tall, sekundært 100.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget, men vil peke på at utfordringen med høyt antallskrav uansett vil slå uheldig ut for bestemte kirkesamfunn, jf. kommentar til pkt. 5.

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget, men vil peke på at det fremstår som uklart hvilke kirker som faller inn under unntaksbestemmelsene om at et trossamfunn bør få tilskudd dersom det «tilhører en veletablert religion

eller trosretning internasjonalt, og som har vært virksom i Norge i mange år». Det er urimelig å forutsette at kirker, ut fra myndighetenes behov for forenkling og rasjonalisering, endrer sin organisasjonsform utelukkede av økonomiske årsaker.

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget om at et tros- eller livssynssamfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd. Det bør imidlertid ikke settes krav til organisasjonsstruktur som bryter med tros- og livssynssamfunnenes selvforståelse. MF støtter at bare tros- og livssynssamfunn som er registrerte kan tildeles vigselfrett. Kirkelig vigself har lange tradisjoner, og det skal gode grunner til å avvike en ordning som fungerer godt. Vi ser positivt på at staten ser vigselfordningene i sammenheng med en aktivt støttende tros- og livssynspolitik og gir vigselfrett til flere tros- og livssynssamfunn. For å opprettholde legitimiteten i ordningen vil vi imidlertid peke på at det bør finnes ordninger med tilsyn og kontroll med samfunnenes praktisering av vigselfretten.

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF ser fordelene med at staten overtar finansieringsansvaret for tros- og livssynssamfunn og støtter forslaget.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget med unntak av alderskravet om 15 år som nevnt i kommentar til spørsmål 4.

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Endringen fra medlemsbasert likebehandling til lik prosentvis bevilgningsøkning kan oppfattes som en viss svekkelse av likebehandlingsprinsippet, men må ikke nødvendigvis forstås slik. Grunnlovens prinsipper om likebehandling (Grl § 16) må ses som en likebehandling av ulike størrelser og ulike oppgaver som skal ivaretas. Det må også tas i betraktning at en videreføring av medlemstalls-likheten og tilhørende økning i utgifter til ordningen, potensielt kan true finansierungsordningen i sin helhet om den både blir oppfattet som for dyr og urimelig. I så fall vil dette svekke tros- og livssynsfeltet samlet sett.

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter at kirkebygg med utgifter til antikvarisk vedlikehold må anses å være en del av den nasjonale kulturskatten og trekkes ut av beregningsgrunnlaget for andre trossamfunn. Vi ser at grensedragningen ved år 1900 vil gjøre ordningen lettere å operasjonalisere, men stiller likevel spørsmål ved om en slik grense blir

for vilkårlig (jf. vårt høringssvar til pkt. 20). Hensynet til likebehandling taler for at det etableres tilskuddsordninger til vedlikehold av antikvariske kirker også for andre tros- og livssynssamfunn.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget, men mener det bør være tilskuddsordninger også for andre tros- og livssynssamfunn som utfører oppgaver på vegne av det offentlige.

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirkes forpliktelse som landsdekkende og demokratisk folkekirke vil kreve et geografisk organisert tjenestetilbud og en demokratisk struktur som vil være svært kostnadskrevende. MF støtter forslaget om at utgifter som følge av Den norske kirkes særlige stilling ikke inngår i reguleringsgrunnlaget til andre- tros og livssyn. Vi vil samtidig peke på at lovformuleringen er åpen og at det, både av hensyn til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, vil være ønskelig med mer presist definerte premisser på dette området.

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF ser positivt på at det stilles krav til «rett og sømd» blant trossamfunn som mottar offentlig støtte, og ser det som naturlig at Staten kan nekte å gi tilskudd til tros- og livssynssamfunn som bryter loven. Vi ser også intensjonen i forslaget om å nekte tilskudd til trossamfunn som mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet. Imidlertid ser vi utfordringer i hvordan en slik ordning skal kunne håndheves i praksis.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF mener det er viktig at det innføres et eget kapittel med bestemmelser om Den norske kirke, og støtter også formålsbestemmelsen i forslaget til § 8. Ut fra hensynet til religionsfriheten kan det argumenteres for at bestemmelsene om Den norske kirke bør avgrenses til et minimum. På den andre siden vil den særstillingen Den norske kirke har som folkekirke medføre rettigheter og plikter det vil være behov for å definere nærmere i loven. Hvilket omfang rammeloven bør ha, og hvilke saksforhold som bør og ikke bør reguleres gjennom denne, må derfor utledes av en oppfatning av hvilke sider ved Den norske kirkes materielle eller immaterielle sider som er vesentlige for at den fortsatt forblir Norges folkekirke. MF støtter i hovedsak det omfang og valg av punkter som er foreslått i rammeloven.

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget om at Kirkemøtet får myndighet til å fastsette bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse. Den skrittvis utviklingen mot større selvstendighet for Den norske kirke har pågått over tid. Det at valgte kirkelige organer nå får ordningskompetanse må anses som vesentlig ut fra hensynet til religionsfriheten. MF støtter også at det er Kirkemøtet som i lovs form tildeles organisasjonskompetansen. Når Kirkemøtet får en slik myndighet, gis dette organet en innflytelse over soknet som det ikke hadde tidligere. Slik sett medfører dette en endring i balansen mellom soknet og Kirkemøtet. Dette kan likevel ikke endre ved forutsetningen om at det er Kirkemøtet som øverste representative organ for

trossamfunnet Den norske kirke som nødvendigvis må få denne myndigheten. Det vil være vesentlig at det kan etableres en kirkeorganisasjon som i størst mulig grad er forpliktet i en organisatorisk, liturgisk og læremessig enhet. Ad § 11 om stemmerett og kirkevalg: MF støtter forslaget om stemmerett, men bestemmelsen må ikke være til hinder for at kirkelige organer kan beslutte å overføre stemmeretten for enkeltmedlemmer fra ett sokn til et annet, eller åpne for at medlemmer bosatt i utlandet får kirkelig stemmerett. MF støtter også forslaget om at kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av offentlige valg. Bestemmelsen viderefører målsettinger i Kirkeforliket og Demokratireformen, og har ført til en tydelig økning i oppslutningen om kirkevalgene. Ordningen gjenspeiler Den norske kirkes særlige stilling som landsdekkende og nærværende i alle lokalsamfunn. Den er imidlertid kostnadskreven og forutsetter en videreføring av nivået for de statlige tildelinger for formålet. Ad § 14 om prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste MF støtter forslaget om at prestenes og biskopenes tjeneste lovfestes som ledd i det å videreføre en landsdekkende folkekirke. I lutherske kirker har tjenesten med ord og sakrament hatt en særskilt betydning historisk og teologisk; og samvirket mellom denne tjenesten og de øvrige representanter i de valgte rådene, utgjør en innarbeidet og velbegrunnet modell i styringsstrukturen for Den norske kirke. Vi anser også prostetjenesten som en vesentlig del av kirkens organisasjonsstruktur, men siden andre deler av kirkens organisasjon på nivåene mellom soknet og Kirkemøtet ikke blir lovregulert, mener vi at det er mest konsekvent heller ikke å lovfeste denne. I dagens tjenestemønster inngår også flere andre vigslete tjenester med læremessig og liturgisk forankring som er nødvendig for kirkens virksomhet i soknet, og som lovforslaget forutsetter finansiert enten statlig og kommunalt. Vi mener at det bør innarbeides en henvisning også til disse tjenestene i loven, eventuelt under § 12 om

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Høringsnotatet understreker flere steder kirkebyggenes kulturhistoriske verdi (særlig i kap. 11). Imidlertid synes de foreslåtte endringene å skape usikkerhet om den offentligrettslige beskyttelsen, så vel som den økonomiske sikringen av kulturskattene. Med den endrete stat-kirke relasjonen er det nå et selvstendig trossamfunn som har eiendoms- og bruksrett til sentrale deler av nasjonens felles historie. For at kirkebyggene og deres inventar skal sikres som nasjonal og regional kulturarv for ettertiden, er det vesentlig at både staten og kirken tillegges ansvar for å sikre denne. Etter det fremlagte forslaget vil det kun være kirker eldre enn 1650 og noen få kirker etter 1650 som vil være omfattet av offentlige vernebestemmelser. Yngre kirker har til nå hatt et vern basert på kirkeloven og departementstilknytningen som har gitt biskopene plikt til å innhente råd fra Riksantikvaren for de listeførte kirkene. Når forslaget nå legger til Kirkemøtet å fastsette saksbehandlingsregler, innebærer det at den offentligrettslige sikringen bortfaller. Kulturminneverdiene som står på spill, er store. Mange av landets viktigste kirker er listeført, men ikke fredet. Som eksempler kan nevnes Røros kirke, Kongsberg kirke, Tromsdalen kirke og Oslo Domkirke. Mange ikke-fredete kirker har inventar og kunstgjenstander av både nasjonal og til dels også internasjonal verdi. Det fremlagte lovforslaget åpner for at nedleggelse, avhending og salg av kirker og kirkelig inventar kan skje uten statens kunnskap og samtykke. Der bør derfor utarbeides ordninger som i større grad sikrer verneverdige kirker juridisk, samtidig som det bør etableres en bedre sammenheng mellom juridisk og økonomisk ansvar i slike saker enn

det er i dag.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF gir sin tilslutning til prinsippet om at Den norske kirke i kraft av sin offentlige rolle som folkekirke blir forpliktet på forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven, men støtter samtidig forslaget om at bestemmelser om dette overlates til Kirkemøtet med hjemmel i loven.

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Selv om vi ser fordelene ved at loven hjemler Kirkemøtets juridiske mulighet til en gang i fremtiden å innføre en ordning med medlemskontingent, vil MF ikke støtte forslaget. Innføring av medlemskontingent vil komme i konflikt med Den norske kirkes karakter som folkekirke der medlemskap baserer seg på dåp, og ikke på evne eller vilje til å betale en gitt sum for å være medlem. Vi ser også faren for at en slik hjemmel kan brukes inn i en politisk argumentasjon for redusert offentlig understøttelse. Vår tilbakeholdenhet for innføring av medlemskontingent betyr imidlertid ikke at vi nedvurderer behovet for en kirkelig innsats for å øke inntekter gjennom bidrag fra medlemmene og frivillig givertjeneste. Vi mener det ligger en vesentlig forskjell i at inntektene baseres på frivillighet og ikke på en tvungen medlemskontingent.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	MF støtter forslaget om at soknet fastholdes som selvstendig rettssubjekt i Den norske kirke ved siden av det nasjonale rettssubjektet. Men selv om loven fastholder soknet som rettssubjekt, og Kirkemøtets myndighet avgrenses overfor soknet gjennom §§ 9 og 10, mener vi det kan oppstå uklarhet i hvordan organisasjonskompetansen skal fordeles og avgrenses mellom disse to instansene. Vi mener det bør presiseres både hvordan soknet er avgrenset og hvordan det er forpliktet overfor Kirkemøtets myndighet. Om det skal ha mening at soknet er et eget rettssubjekt, bør soknets oppgaver også presiseres ved at soknet tillegges et uttrykkelig ansvar for den lokale virksomhet. Med utgangspunkt i soknets ansvar for virksomhet og kirkebygg, kan en presisering i lovformuleringen se slik ut: Menighetsrådet, eller annet organ som opptrer på soknets vegne, har ansvar for kirkelig virksomhet i soknet og forvaltning av tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre. ☒ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	I valget mellom de oppsatte svaralternativene vil MF prioritere en samlet statlig finansiering. Vår primære anbefaling vil imidlertid være en løsning i tråd med Gjønnesutvalgets anbefaling (NOU 2006:2) hvor det statlige tilskuddet finansierer kirkelig virksomhet som inkluderer lønninger og tilknyttede personal- og driftskostnader på ulike nivå; mens kommunene dekker bygging, forvaltning, vedlikehold og drift av kirkebygg. Den kommunale finansieringen av kirkebygg og kirkelig virksomhet i kommunen har bidratt til en kontakt mellom kirke og lokalsamfunn som ikke skal

undervurderes. Kirkebygg og kirkegårder er steder lokalbefolkningen oppsøker i mange slags ulike livssituasjoner, og for mange er de viktige markører for lokal identitet. Det lokale engasjementet i forbindelse med bygging, restaurering eller gjenoppbygging av kirker, kirkeorgler etc. er viktige uttrykk for dette. MF ser derfor gode grunner til at finansieringen ved bygging, forvaltning, vedlikehold og drift av kirkebygg i hovedsak videreføres på kommunalt nivå, men med statlige tilskuddsordninger for særlig vedlikehold av verneverdige kirker (jf. pkt. 20). En videreføring av delt kommunal og statlig finansiering kan også gi fordeler ved at flere finansieringskilder potensielt kan gi større økonomisk stabilitet for kirken. Den store variasjonen mellom kommunene i deres bidrag til kirken, taler på sin side for en statlig finansiering med jevnere fordeling av støtten til kirkelig virksomhet. Det tyngste argumentet for en statlig finansiering synes imidlertid å være at dette kan gi Den norske kirke større frihet til å utvikle en tjenlig og fremtidsrettet organisering. Den norske kirke med tilknyttede interesseorganisasjoner har gjennom årene brukt betydelige ressurser på å finne frem til en bedret organisering. De sentrale målsettinger har vært å oppnå forenklet organisering, god demokratisk styring, bedre ressursutnyttelse, enhetlig organisering av arbeidsgiveransvaret og robuste enheter for ivaretagelse av dette. Den delte finansieringen av den kirkelige stillingsstrukturen har vært en av utfordringene i prosessen fordi den underbygger en delt organisasjonsstruktur. Dagens situasjon er at man har to parallelle arbeidsgiverlinjer og tilhørende demokratiske strukturer med klart potensiale for innbyrdes rivalisering. Dobbeltstrukturen stiller høye krav til internkommunikasjon i kirken på ulike nivå og saksfelt, noe som i seg selv er ressurskrevende. Samtidig er todelingen hemmende for faglig ledelse og samarbeid profesjonene imellom. I den grad en samlet finansiering også kan bidra til en felles organisering av

arbeidsgiveransvaret, kan det ses som en historisk mulighet for Den norske kirke. Det at en samlet statlig finansiering kan endre på den interne makt- og myndighetsfordeling i kirken, kan ikke være et argument mot at Kirkemøtet gis handlingsrom til å utføre sin høyst legitime og påkrevde oppgave med å utvikle en tjenlig organisering av kirken (jf. pkt. 19).

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF støtter forslaget og ser positivt på at staten også i fortsettelsen vurderer dagens vigselsordning som en del av statens aktivt støttende tros- og livssynspolitik, og dermed anerkjenner tros- og livssynssamfunnenes rolle som verdiformidlere og tradisjonsbærere. Det er også ønskelig at nektingsgrunnene i ekteskapsloven § 13 videreføres.

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

MF ser den prinsipielle begrunnelsen for at gravplassforvaltningen inngår som et offentlig ansvar, men merker seg også at det er gode erfaringer og praktiske fordeler med dagens ordning, og vi støtter dermed forslaget.

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar